

Literatura dla dzieci - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Literatura dla dzieci
Kod przedmiotu	05.1-WP-PEDP-LDD
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika / Edukacja elementarna i terapia pedagogiczna
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2017/2018

Informacje o przedmiocie	
Semestr	6
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Pola Kuleczka, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	30	2	18	1,2	Zaliczenie na ocenę
Konwersatorium	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Podstawowe wiadomości z zakresu odmian i sposobów istnienia literatury adresowanej do dzieci. Umiejętność wykorzystywania tendencji psychologicznych, pedagogicznych, socjologicznych znajdujących odbicie w twórczości dla dzieci. Osiągnięcie takiej kompetencji, by przekaz wiedzy uczniom z klas I-III był merytorycznie poprawny.

Wymagania wstępne

Podstawy gramatyki języka polskiego i wiedzy o literaturze.

Zakres tematyczny

Literatura „czwarta”. O naturze i sposobach istnienia literatury dla dzieci. Odmiany istnienia literatury „osobnej”. Teksty dziecięce i teksty dla dzieci – dobór książek dla młodego czytelnika. Miejsce literatury czwartej w kulturze. Literatura dla dzieci na tle literatury ogólnej. Literatura dla dzieci i jej obiegi. Znaczenie tekstów folkloru a percepcja dziecka. Folklor a folklorystyka. Literatura ludowa a literatura dla dzieci: język, bohater, obyczaje, zwyczaje itd. Kryteria oceny utworu literackiego a swoiste cechy literatury „osobnej”. Wyznaczniki dzieła literackiego. Podstawowe pojęcia teoretycznoliterackie. Tendencje pedagogiczne i ich odbicie w twórczości dla młodego odbiorcy. Dziecko w literaturze a pedagogika – tendencje, zjawiska, przemiany. „Cudowne i pożyteczne”, czyli znaczenie baśni w życiu dziecka. Wartości poznawcze, wychowawcze, ludyczne, emocjonalne i estetyczne baśni. Przyroda, jako tworzywo dzieła literackiego. Klasyfikacja przyrody według Tadeusza Makowieckiego. Funkcje przyrody w dziele literackim. Wartości literatury dla dzieci i młodzieży. Sposoby wyrażania wartości w utworach dla młodego czytelnika. Od Konopnickiej do Białoszewskiego, czyli język dziecięcy a poezja dla dzieci. Odbiorca i nadawca w utworach poetyckich. Zabawy językowe. Zmiany modelu periodyku dziecięcego na przestrzeni wieków. Znaczenie czasopisma dla dzieci w wychowaniu.

Metody kształcenia

Wykłady – wykład konwencjonalny, pogadanka.

Konwersatoria – praca z książką, metoda tekstu przewodniego, metoda projektu.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbol e efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student wie, który aspekt wychowawczy, społeczny i kulturalny spełnia literatura dla dzieci	K_W15	sprawdzian	- Wykład - Konwersatorium
Dostrzega i analizuje dylematy etyczne opisane w tekście literackim	K_U12	- projekt - sprawdzian	- Wykład - Konwersatorium
Wie, które wartości i normy etyczne można przekazać najmłodszym odbiorcom literatury	K_W19	- projekt - sprawdzian	- Wykład - Konwersatorium

Opis efektu	Symbol e efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Dostrzega terapeutyczne oddziaływanie literatury dziecięcej na zachowanie najmłodszych	K_K04	- projekt - sprawdzian	- Wykład - Konwersatorium
Potrafi przygotować projekt lekcji dotyczącej analizy tekstu literackiego	K_K08	projekt	Konwersatorium

Warunki zaliczenia

Wykłady

Wykłady kończą się zaliczeniem z oceną.Obowiązuje aktywna obecność na zajęciach. Metodą weryfikacji efektów kształcenia jest sprawdzian ustny z zagadnień programowych ćwiczeń i wykładów opracowanych w formie pytań. Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie 60% poprawnych odpowiedzi na wybierane losowo pytania (student losuje 3 pytania z punktowanymi odpowiedziami).

Konwersatoria

Zaliczenie konwersatorium kończy się zaliczeniem z oceną. Obowiązuje aktywna obecność na zajęciach. Efekty kształcenia będą weryfikowane trzema sposobami: poprzez systematyczną kontrolę wykonania zadań przewidzianych programem, w razie konieczności okresowe sprawdziany (wejściówki) oraz wykonanie projektu (indywidualnie). 70% oceny końcowej stanowi ocena z projektu. Pozostałe 30% stanowić będą pozostałe – wskazane oceny częścikowe. Projekt zajęć – zgodność z tematem, struktura pracy, poprawny język, odpowiedni dobór literatury, twórczy sposób wykorzystania literatury przedmiotowej i dla dzieci.

Ocena końcowa

Ocena końcowa stanowi średnią ważoną – 60% oceny z wykładu i 40% oceny z konwersatorium.

Literatura podstawowa

- Baluch A., *Książka jest światem: o literaturze dla dzieci małych oraz dzieci starszych i nastolatków*, Kraków 2005.
- Bettelheim B., *Cudowne i pożyteczne: o znaczeniach i wartościach baśni*, t. I-II, Warszawa 1985.
- Cieślíkowski J., *Literatura i podkultura dziecięca*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1975.
- Cieślíkowski J., *Literatura osobna*, Warszawa 1985.
- Jonca M., *Enfants terribles: dzieci złe, źle wychowane w literaturze polskiej XIX wieku*, Wrocław 2005.
- Kątny M., *Przyroda w polskiej prozie dla dzieci i młodzieży*, Kielce 2002.
- Kuleczka P., *Tatry w literaturze polskiej dla dzieci i młodzieży do roku 1939*, Zielona Góra 1994.
- Kultura literacka dzieci i młodzieży u progu XXI stulecia*, red. J. Papużińska, G. Leszczyński, Warszawa 2002.
- Ługowska J., *Bajka w literaturze dziecięcej*, Warszawa 1988.
- Makowiecki T., *Funkcje motywu przyrody w dziele literackim*, „Sprawozdanie Towarzystwa Naukowego w Toruniu” 1951 [wydano: 1953], 5, 1-4, s. 113-120.
- Poezja dla dzieci: antologia form i tematów*, Wrocław 1999.
- Waksmund R., *Od literatury dla dzieci do literatury dziecięcej (tematy – gatunki – konteksty)*, Wrocław 2000.
- Wróblewska V., *Przemiany gatunkowe polskiej baśni literackiej*, Toruń 2003.
- Zajac M., *Promocja książki dziecięcej: podręcznik akademicki*, Warszawa 2000.
- Żurakowski B., *Literatura – wartość – dziecko*, Kraków 1999.

Literatura uzupełniająca

- Baluch A., *Archetypy literatury dziecięcej*, Wrocław 1993.
- Baśń i dziecko, Wstęp*, Warszawa 1978.
- Białek J. Z., *Literatura dla dzieci i młodzieży w latach 1918-1939: zarys monograficzny*, Warszawa 1987.
- Frycie S., *Literatura dla dzieci i młodzieży w latach 1945-1970*, T. I-II, Warszawa 1978.
- Hardwig-Sosnowska J., *Wyobraźnia bez granic*, Warszawa 1987.
- Heska-Kwaśniewicz K., *Tajemnicze ogrody: rozprawy i szkice z literatury dla dzieci i młodzieży*, Katowice 1996.
- Jonca M., *Sierota w literaturze polskiej dla dzieci w XIX wieku*, Wrocław 1994.
- Kaniowska-Lewańska I., *Literatura dla dzieci i młodzieży do roku 1864: zarys monograficzny*, Warszawa 1983.
- Książka dla dziecka wczoraj, dziś i jutro*, red. K. Heskia-Kwaśniewicz, I. Socha, Katowice 1998.
- Kuliczkowska K., *Literatura dla dzieci i młodzieży w latach 1864-1918: zarys monograficzny*, Warszawa 1983.
- Kuleczka P., Bohdan Dyakowski: monografia literackiej twórczości popularyzatora wiedzy o przyrodzie, Kraków 2000.
- Papużińska J., *Zatopione królestwo: o polskiej literaturze fantastycznej XX wieku dla dzieci i młodzieży*, Warszawa 1989.
- Słownik literatury dziecięcej i młodzieżowej*, red. B. Tylicka, G. Leszczyński, Wrocław-Warszaw-Kraków 2002.
- Wartości literatury dla dzieci i młodzieży: wybrane problemy*, red. J. Papużińska, B. Żurakowski, Warszawa-Poznań 1985.
- Wortman S., *Baśń w literaturze i w życiu dzieci: co i jak opowiadać?* Warszawa 1958.
- Żurakowski B., *W świecie poezji dla dzieci*, Kraków 1999.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Pola Kuleczka, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 11-05-2017 09:37)